

– DET GÅR BRA, FARFAR, JEG LOVER!

Ikke alt går av seg selv. Bidra til å skape gode vaner tidlig ved å gjøre Klassekampen til en naturlig del av studenttilværelsen.

Spander et Klassekampen-abonnement på en som skal studere!

Du betaler kun studentpris.

Se klassekampen.no/gave eller ring 21 09 30 01

FRA KUN
115 KRONER
PER MÅNED

KLASSEKAMPEN

I utstillingen med nye og eldre tekstil verk plasserer Agnes Guttormsgaard seg selv under stjernene:

I SVING: Agnes Guttormsgaard har hatt flere utstillinger og utsmykingsoppdrag og er nå aktuell med utstilling på Blaker.

En rød tråd

Da Agnes Guttormsgaard oppdaget at hun fortsatt kunne lage tekstilkunst, fant hun idéstoffet rett foran seg.

KUNST

Av Karoline Henanger (tekst), Blaker, og Christopher Olsson (foto), Notodden

I andre etasje i galleriet på Blaker på østside av Glomma, i det gamle meieri- et, henger et hvitt laken opplyst av den lave kveldssola. Går man nærmere, ser man at det er stoppet og lappet flere steder.

– Det er mye mer lappet på høyresida, og jeg tipper det er kvinnesida i en dobbeltseng, som har hatt flekker av blod, og gulping og tiss fra barn, sier kunstner Agnes Guttormsgaard.

Hun fant lakenet, akkurat sånn, blant tingene etter oldemoras si, og hun så med én gang historien i det som ble verket «Roser til lillebestemor».

– Jeg lagde også en fotskammel med roser på til henne, som en tribute. Hun ville kanskje ikke likt at jeg hengte det opp sånn. Men kunnskapen om å reparere og ta vare på en godt brukt tekstil, omhølet for lakenet som laken, synes jeg er utrolig rørende.

Verket er fra 2010, noen år før Guttormsgaard trodde hun måtte slutte helt med å skape kunst, fordi hun ikke lenger kunne bruke hendene.

Bruk og kunst

Tanken bak det å anse oldemoras brukslaken som kunst er i tråd med den feministiske nylesningen av tekstilkunsthistorien på 1970-tallet: Å hente fram verdien i og arbeidet bak stoffet som har holdt oss varme, reine og fine i flere hundre år.

Rommet Guttormsgaards bilder henger i på Blaker, kalles leiligheten. Det var her Guttorm Guttormsgaard, onkelen hennes, bodde før han døde i 2019.

Han var grafiker og kunstsamler og opptratt av å se den kunstneriske verdien i alt det som er laget av nødvendighet.

– Den tosidigheten som tekstil har, kan man misunne, altså. Vi hadde trengt tekstil sjøl om vi ikke hadde hatt en eneste farge, og likevel ville noen gjort noe helt eksepsjonelt med det. Det er det fantastiske med det materialet, vi trenger det alltid, sier Guttormsgaard.

Oppdagelse i lasta

Vi ser opp på enda et stort verk. Et solid og komplisert vedv teppe fra 1987, i svart og rosa, hvitt og grønt. Det er laget i tett bolster-teknikk og garnet er farget på ikat-måten – en omfattende prosess der garnet bindes på ulike måter gjennom flere farginger, slik at den riktige fargen legger seg på riktig sted før tråden legges i veven. Teppet heter «Mitt skip er lastet med».

– Det er liksom en skipsform i en bakke, sett ovenfra. Som et funn av et vikingskip, sier Guttormsgaard.

– Jeg fikk MS rundt den tida da jeg holdt på med det, og jeg visste at jeg kom til å bli dårligere til å bruke hendene og jobbe og gå. Jeg skulle virkelig gjøre det så vanskelig for meg sjøl som jeg kunne, for jeg tenkte at jeg kanskje aldri kom til å gjøre det igjen. Det teppet er mitt skip som er lastet med alt det jeg kan.

Egentlig er det et paradoks at Guttormsgaard lager kunst i dag. Ikke nødvendigvis på grunn av sjukdommen, som gjør at hun ikke kan jobbe slik hun

NÅ OG DA: «Under Orion» (2020) og «Mitt skip er lastet med» (1987).

FOTO: TOR S. ULSTEIN, KUNSTODD

Det handler om å være en del av universet.

AGNES GUTTORMSGAARD, KUNSTNER

FAKTA

Agnes Guttormsgaard:

■ Kunstner (f. 1954). Hun bor i Notodden og har hovedsakelig jobbet med tekstil og vev siden hun gikk ut av Kunst- og håndverkskolen i 1978.

■ Aktuell med utstillingen «Omkalfring» på Blaker meieri i Lillestrøm, der kunstnerne Liv Kolsrud, Kai Gjelseth, Jørn Tore Egseth, Cathrine Alice Liberg, Erika Reed og Suzannah Rehleb Øststad også stiller ut.

■ Gruppeutstillingen «Guttorm inviterer. Impulser for å holde møtet opp» fikk endelig åpnet dørene denne høsten. Kunstnere ble invitert av Guttorm Guttormsgaard (1938–2019) til å stille ut for han gikk bort, og dette er den største utstillingen der siden 1990. Siste visningsdag er i dag, lørdag.

pleide – nei, aller først måtte hun gi seg sjøl lov, reint kunstnerisk.

– Jeg tenkte at nå kan jeg ikke gjennomføre noe lenger. Jeg var veldig overrasket da jeg skjønte at det faktisk går an, sier hun.

For ideene og kunnskapen har hun, og med prosjektstøtte fra diverse kunstnerfond kan hun lønne sønnen Vebjørn Guttormsgaard Møllberg, som også er kunstner, til å utføre sjølve arbeidet. De er også i gang med flere samarbeidsprosjekter.

– Greia er det å ha noe du vil formidle. For var jeg litt opphengt i at man må fysisk gjøre det sjøl, jeg insisterte på det, men det synes jeg ikke lenger.

Hullet i veggen

I 2015 hadde Guttorm Guttormsgaard en utstilling på Stenersenmuseet i Oslo. Der viste han blant annet fram et maleri av kunstneren Lars Hertervig (1830–1902), som sleit med fattigdom og psykisk sjukdom og først ble ordentlig anerkjent etter sin samtid.

Guttorm ville at besøkende skulle måtte bukke for Hertervigs bilde i ørbødighet, så han lagde en liten åpning inn til rommet der det hang. Han spurte niesa si hvor stor plass hun trengte for å komme inn med rullestol.

– Jeg sendte det som en gråpapirlegning, og så blei han kjemperegistret for den formen. Sjøl syntes jeg det så ut som noe fra «Star Wars».

Hullet i veggen blei laget av akkurat den formen, og Guttorm oppfordret henne til å bruke det til noe mer.

Noen ganger er det jo en fordel å være rullestolbruker, for du kommer inn ganske lavt. Det blei en helt komisk tanke. Jeg hadde den elektriske rullestolen min og meg. Sjøl om jeg synes formen var litt rar, så fikk jeg en ny boost.

I det nyeste verket – «Under Orion» (2020) – er silhuetten vevd inn under stjernene.

– Det handler om å være en del av universet. At man er der, sjøl om man sitter i rullestol. Jeg så for meg at det skulle være en slags absolutt universell utforming – at man har lov til det, å være en del av alt, sier hun.

Høstens utstilling har hun kalt «Omkalfring», et begrep hentet fra sjoen, som dreier seg om å tette skjøtene i båtbordene på nytt.

– Det er min egen situasjon. Jeg har begynt på nytt igjen, prøvd å gjøre ting på en ny måte. Omkalfring og reparasjoner, det er det jeg gjorde.

Hullet i veggen er blitt til vev.

Et stykke av samme vev

Når Guttormsgaard nå ser på de eldre og nyere verkene sine som henger side om side i utstillingsrommet, ser hun en fortelling. Det handler om å plassere folk i verden, om det er kvinnen, arbeideren eller rullestolbrukeren.

– Alle menneskers rett til å høre til i et samfunn, det er det jeg er opptatt av. Og at man kan leke seg med noe som egentlig er bare siltsom – å sitte i rullestol og være «stusslig» – det har jeg likt, faktisk, sier kunstneren.

Dessuten ser hun hvordan fascinasjonen for tekstil, prosess og det stofflige fortsatt er til stede.

– Det har to funksjoner. Det har jeg tenkt mye på etter at jeg blei sjuk også, at det å svoppe ting inn i tepper, det har vært gjort i alle tider. Tepper kan være bilder, men det er også så mye annet. Det er en berikelse i det å være tekstilkunstner, at du er en del av noe veldig viktig for alle.

– Og hvis verden går under, så kan jeg bare legge meg under teppet.

Midt i det store rommet i det gamle meieriet på Blaker går Agnes Guttormsgaard gjennom døra i det samme rommet, bare i 1990. Videoen vises i loop på en gammel tv-skjerm.

– Jeg er en helt annen nå enn jeg var da, og dermed blir det annerledes i uttrykket. Men tråden, den er den samme, sier hun.

karolineh@klassekampen.no